

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 486/2023-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Mgr. Kataríny Borák Valušovej**, notársky úrad Belanského 2811, Kysucké Nové Mesto, IČO 42 307 449, zastúpenej advokátkou JUDr. Petronelou Toporcer Závackou, LL.M., Námestie Ľudovíta Štúra 2, Bratislava, proti disciplinárnemu rozhodnutiu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 32D/1/2023 z 10. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd disciplinárnym rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť Najvyššiemu správnenému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) na ďalšie konanie a uplatňuje si právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutého rozhodnutia vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Sťažovateľka bola ako disciplinárne obvinená napadnutým rozhodnutím uznaná vinnou, že 29. apríla 2021 spísala notársku zápisnicu, ktorou osvedčila vyhlásenie účastníka o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, napriek tomu, že spísanie notárskej zápisnice zjavne odporuje § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže účastník pred notárkou vyhlásil, že dotknuté nehnuteľnosti nadobudol vydržaním 3. mája 2001, pričom ako nadobúdací titul uviedol prechod vlastníckeho práva na základe zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov k 1. máju 1991, teda už v čase údajného vydržania bol vlastníkom

dotknutých nehnuteľností zo zákona, čo malo byť dôvodom na odmietnutie spísania notárskej zápisnice. Týmto postupom porušila svoju povinnosť podľa § 36 ods. 1 Notárskeho poriadku, čím spáchala disciplinárne previnenie podľa § 91 ods. 1 prvej vety Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30. apríla 2021. Sťažovateľke bolo uložené súhrnné disciplinárne opatrenie – peňažná pokuta vo výške 1 000 eur podľa § 91 ods. 3 písm. b) v spojení s § 93 ods. 1 Notárskeho poriadku a § 42 ods. 1 Trestného poriadku, pričom najvyšší správny súd zároveň zrušil predchádzajúci súhrnný disciplinárny trest (v sume 750 eur, pozn.). Najvyšší správny súd zároveň sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť trovy konania v sume 120 eur.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, ktorou namieta, že skutok, za ktorý bola disciplinárne odsúdená, nie je disciplinárnym previnením a je v podstate trestaná za svoj legitímny právny názor na právnu vec vydržania, ktorý má svoju oporu aj v rozhodovacej činnosti všeobecného súdu (rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 42C/94/2016 z 19. novembra 2019, pozn.). Sťažovateľka zastáva názor, že z predložených dokumentov bolo zrejmé, že je potrebné zosúladiť skutkový a právny (evidenčný) stav, keďže obec ako vlastník z dôvodu vzniku vlastníckeho práva *ex lege* nebola evidovaná ako vlastník v katastri nehnuteľností po vyhotovení a zapísaní registra obnovenej evidencie parciel so zapísaním pôvodných vlastníkov. Jej postup, ktorým neodmietla spísanie notárskej zápisnice, tak nie je porušením jej povinností, obzvlášť nie závažným porušením povinností (keďže osvedčila vydržanie vlastníctva subjektu, ktorý je vlastníkom, a to bez zásahu do práv tretích strán, pozn.) a nejde ani o vyhlásenie navrhovateľa spísania notárskej zápisnice, ktoré by bolo zjavným porušením zákona. V tejto súvislosti považuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov v časti zjavnosti rozporu so zákonom a závažnosti porušenia jej povinností, čo kolидуje s jej označenými právami. Postup najvyššieho správneho súdu považuje za príliš formalistický a rigorózný, pretože svoj nesúhlas s právnym názorom sťažovateľky automaticky považoval za dôvod na disciplinárne potrestanie, hoci jej právny názor nebol svojvoľný a opieral sa o súdne rozhodnutie, ktoré vychádzalo z totožného právneho názoru. Sťažovateľka tiež namieta prísnosť hodnotenia skutku, ktorý neberie do úvahy materiálny korektív spravodlivosti (nedošlo k zásahu do práv tretích osôb, pozn.).

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka o porušení základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ktoré videla v prílišne formalistickom a prísnom posúdení skutku, ktorý sťažovateľka považuje za legitímny odlišný právny názor podporený súdnym rozhodnutím, ako disciplinárneho previnenia. Zároveň naplnenie jednotlivých znakov skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia považuje sťažovateľka za nedostatočne zdôvodnené.

6. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

7. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

8. Ústavný súd nie je súdom ďalšej inštancie a jeho úlohou nie je opätovneprehodnocovať argumentáciu sťažovateľa uplatnenú už v konaní pred všeobecným súdom, ak rozhodnutie netrpí vadou arbitrárnosti, ktorá nie je zlučiteľná s obsahom práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces. O uvedenú situáciu v tomto prípade však nejde. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia disciplinárneho súdu ústavný súd konštatuje, že jeho odôvodnenie je zrozumiteľné, logicky konzistentné a ústavne aprobovateľné. Nemožno vyčítať disciplinárnemu súdu, že v rámci svojej disciplinárnej právomoci vyhodnotil spísanie notárskej zápisnice bez splnenia zákonných podmienok na jej spísanie za závažné porušenie povinností notárky, a to s riadnym odôvodnením, že ide o verejnú listinu, ktorá má zásadné následky pre činnosť katastra nehnuteľností.

9. Sťažovateľka tiež namieta, že nešlo o prípad, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako vyhlásenie, ktoré zjavne odporuje zákonu, pretože ide o vec, na ktorú možno mať legitímne rôzne právne názory a ten jej bol podporený rozhodnutím okresného súdu, teda nie svojvoľný. V tejto súvislosti sa žiada doplniť, že najvyšší správny súd poskytol dostatočnú argumentáciu o neaplikovateľnosti rozsudku okresného súdu v danej veci, ktorá spočíva najmä v tom, že išlo o rozhodovanie súdu vo veci určenia vlastníckeho práva s prihliadnutím na vydržanie obce už zapísanej ako vlastníčka v katastri, a nie o výkon notárskej činnosti, teda osvedčenie vydržania ako verejnej listiny, ktorá má byť podkladom na zápis (záznam) vlastníctva iného ako zapísaného vlastníka v katastri. Ide teda o rozdiel v skutkových okolnostiach veci, ako aj v rozsahu právomocí posudzovať vec súdom v konaní o určenie vlastníctva a notára pri spísaní notárskej zápisnice.

10. Ústavný súd z uvedených dôvodov konštatuje, že medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho správneho súdu a obsahom označených základných práv sťažovateľky neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu